

PUSULA

A'dan Z'ye Çocuk
Sağlığı Konulu
Söyleşi
Gerçekleştirildi

BTAYTD MUCİZE
Tiyatrosu'ndan
Rahmi ALİ'ye
Onur Gecesi

BOYKOTA
TAM
DESTEK

Enise MOLLA AHMET - Gülsüm HÜSEYİN - Hatice KADRİ - Pelin KOCA MOLLA
Seher AHMET - Sevkan TAHSİNOĞLU - Şükriye MEMET - Yıldız CAFER

İÇİNDEKİLER

1- GÜNCEL KONULAR

BTAYTD Proje Kolundan Etkinlik.....	1
BTAYTD MUCİZE Tiyatrosu'ndan RAHMİ ALİ'ye Onur Gecesi.....	2
BOYKOTA TAM DESTEK.....	3

2- YAŞAM

İkiz Kardeşliği.....	4
----------------------	---

3- ÖZGÜN BÖLÜM

ONUR.....	5
-----------	---

4- GELENEK VE GÖRENEKLERİMİZ

Gebelikte Batıl İnançlarımız.....	6
-----------------------------------	---

5-SAĞLIK

Çocuklarda Koronavirüs ve Aşı Çalışmaları / Çocuk Doktoru MÜNEVVER AGO ile Röportaj.....	7
---	---

6- PSİKOLOJİ

KETHEA (Bağımlılık Tedavi Merkezi) ile Söyleşi.....	10
---	----

7- TARİHTEN İZLER

Çınar Camii / İskeçe.....	14
---------------------------	----

8- ÇOCUK GELİŞİMİ

Özgül Öğrenme Güçlüğü.....	15
----------------------------	----

9- YÖRESEL LEZZETLER

Şıra Helvası.....	16
-------------------	----

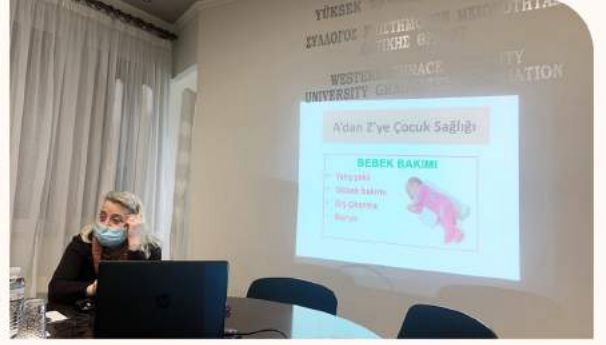
10- SİZİN KALEMİNİZDEN

Keşfedilmeyi Bekleyen Hazine Kutadgu Bilig.....	17
Çocukların Kaleminden.....	20

BTAYTD PROJE KOLUNDAN ETKİNLİK A'DAN Z'YE ÇOCUK SAĞLIĞI KONULU SÖYLEŞİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği bünyesinde faaliyet gösteren Proje Kolu, "Bir Konuk Bir Konu" projesi kapsamında, 17 Aralık Cuma günü, BTAYTD Merkez Lokal Gümülcine' de bir etkinlik gerçekleştirdi.

Aralık ayının konuğu Çocuk Doktoru Dilek EMİN eşliğinde gerçekleştirilen söyleşide katılımcılara, "A'dan Z'ye Çocuk Sağlığı" hakkında bilgi verildikten sonra katılımcılardan gelen sorular cevaplanarak söyleşi sonlandırıldı.

GÜNCEL KONULAR / Şükriye MEMET

BTAYTD MUCİZE TİYATROSU'NDAN RAHMI ALİ'YE ONUR GECESİ

15 Aralık 2021 Çarşamba akşamı BTAYTD Mucize Tiyatrosu İskeçe Kültür Merkezi'nde 'Rahmi ALİ'ye Onur Gecesi' düzenledi. Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsilliler Derneği çatısı altında faaliyet gösteren 'Mucize Tiyatrosu' çocukları Kitap Okuma Projesi ile Rahmi ALİ'nin kaleme aldığı 'Fil İle Karınca' adlı kitabını okudular. Hatice KADRI ile Mucize Tiyatrosu Sorumlusu Senemahu TOPUZ okuma çalışmaları ve sunum hazırladılar. Şükriye MEMET ise video düzenlemesini yaptı. Gerçekleşen etkinliğe onur konuğu olarak Rahmi ALİ katıldı. Okudukları kitabın yazarı ile buluşan çocuklar hem keyifli vakit geçirdiler hem de farklı bir deneyim yaşadılar. Etkinliğe Türkiye Cumhuriyeti Gümülcine Muavin Konsolosu Sayın Barış ÇULHA, Encümenler Birliği Başkanı Sayın Ahmet KARA, Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği Asbaşkanı Sayın Hasan BOŞNAK katıldı. BTAYTD Başkanı Hüseyin BALTAÇI'nın yaptığı açılış konuşmasının ardından kayda alınan okumalardan oluşturulan video etkinliğe katılan konuklara izletildi.

BOYKOTA TAM DESTEK

Azınlık Okulları Encümenler Birliği'nin almış olduğu karar doğrultusunda, Batı Trakya Türk Azınlık eğitimdeki sorunlara çözüm bulunması ve hak gaspına son demek için 17 Aralık 2021 Cuma günü ailelere çocuklarını okula göndermemeleri çağrısında bulunuldu. Bunun sonucu olarak Batı Trakya genelindeki azınlık okullarındaki boykot büyük bir katılımı gerçekleştirdi. Boykota katılım yüzde yüze yakın bir oranda idi. Bazı okullarda encümenler birliği yöneticileri, okul aile birliği yöneticileri ve bazı veliler sabah erken saatlerde okul binası önüne geldi. Bazı okullarda ise "Hak gaspına son" ve "Daha iyi bir azınlık eğitimi için acil önlem" mesajlarının yer aldığı pankartlar asıldı. Azınlık Okulları Encümenler Birliği'nin aldığı karar uyarınca ilan edilen boykota, Celal Bayar Ortaokulu ve Lisesi ile İskeçe Muzaffer Salihoğlu Azınlık Ortaokul ve Lisesi ve tüm azınlık kuruluşlarının tamamına yakını destek verdi.

İKİZ KARDEŞLİĞİ

Çift yumurta ikizleri, birbirlerine az benzeyen veya farklı cinsiyette olabilen ikizlerdir. Tek yumurta ikizleri, aynı DNA'yı paylaşan birbirinin kopyası olan ikizlerdir. Aynı cinsiyettedirler. Ancak bu benzerlikler sadece dış görünüşten ibarettir. İlgi alanları, yetenekli olduğu konular, yeme içme tercihleri ile gelişim aşamaları farklılık gösterir.

Eğitim, bireyi yetenek ve gelişim aşamalarına uygun olarak geliştirmektir. Bu nedenle ikizleri iki farklı karakterde kardeş olarak görmek ve eğitimlerini bu yönde desteklemek gerekir. Araştırma sonuçlarına göre, ikiz kardeşlerden bir tanesi baskındır. Diğeri pasif ve yönlendirilmeyi bekleyendir. Bu durum dikkate alınmadığı sürece hatalı davranışlara yol açabilir. Öncelikle kişisel gelişimleri etkilenir.

İkiz kardeşlerde önce "biz" kavramı gelişir (bizim annemiz, bizim oyuncağımız, bizim odamız, biz istiyoruz gibi). İkiz eğitimindeki temel hedef "ben" kavramını destekleyip geliştirmek olmalıdır. Bu durumda ikiz kardeşlerin kendi kişisel alanlarına ihtiyacı vardır. Anne baba ile baş başa kalmaya, farklı arkadaşlara ve zamanlarını yalnız başlarına yönetmeye ihtiyaç duyarlar. Aileler çeşitli etkinliklerle çocuklarına yol gösterici olmalıdır.

İkiz kardeşlerin kişisel gelişimine nasıl olumlu katkı sağlarız?

İlk ve en önemli kural hitap şeklimizdir. Siz demekten kaçınılmalı ve isimleri kullanılmalıdır. Ayrı ele alınan ikiz kardeşlerde ben kavramı gelişmektedir.

İkiz kardeşlerin faaliyet seçimlerinde ise, birinin sevdiğini diğeri de sever diye düşünülmektedir. Oysa durum genelde farklılık gösterir. Bireysel seçimleri önemlidir.

İkiz kardeşliğinde sıkça yaşanan sorunlardan bir tanesi, ceza ve ödüdür. Ödül ve ceza kimin hakkı ise ona verilmelidir. Böylece birey olduklarını daha net hissetmeleri iyi ve kötü davranışı anlamaları sağlanacaktır.

İkiz kardeşlerin kıyafet ve oda seçimleri kişiye özel olmalıdır. Aynı kıyafet giyen ikiz kardeşlerin zevkleri oluşmamakta, seçim şansları azalmakta ve karar verme becerileri geç gelişim göstermektedir.

İkiz kardeşlerin okul seçimleri ise, mümkünse aynı okul ve ayrı sınıflarda olmalıdır. Aynı sınıflarda okuyan ikiz kardeşler olumlu ve olumsuz pek çok kıyaslamaya maruz kalmaktadır. Ayrıca aynı sınıfta okuyan ikizler sürekli olarak birbirini tamamlamaya çalışmaktadır. Aynı arkadaşları seçebilmek de böylece bireysel bağımsızlıkları için olumsuz bir durum ortaya çıkmaktadır.

İkiz kardeşlerin gelişim aşamaları birbirinden farklılık gösterir. Bir kardeşin yaptığını diğeri iki ay sonra yapabilir. Özellikle ilk aylarda bu fark açıkça gözlemlenir. Her çocuk hazır olduğunda ve istediğinde aşamaları tamamlamaktadır. Aile, çocuk eğitiminde gerekli ve güvenli ortamı oluşturmalı gerisini çocuklara bırakmalıdır.

ONUR

TDK'ye göre onur kelimesinin anlamı şu şekildedir:

- İnsanın kendine karşı duyduğu saygı, şeref, öz saygı, haysiyet, izzetinefis
- Başkalarının gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer, şeref, itibar.

Doğduğumuz andan, öldüğümüz ana kadar onurlu bir yaşam hakkına sahibiz. Bu, insan olmamızdan kaynaklanan bir haktır. Tüm canlılar onurlu bir yaşam süreç içinde hayatlarını idame etme hakkına sahiptirler.

İnsan onuru ayaklar altına alınamaz. Kişinin onurlu bir yaşam sürmesi, bir çok ülkede ilgili yasalarla güvence altına alınmış bir insan hakkıdır. Bu, yaptığımız işten, bulunduğumuz konumdan, sahip olduğumuz mevkiden bağımsız bir haktır. Örneğin, bir ülkenin başbakanıyla, aynı ülkenin temizlik görevlisinin onuru eşittir, eş değerdir. Çünkü ikisi de insandır. İnsan olarak, her alanda aynı hakka sahiptir.

Suçlu kanıtlanmış bir katille, hayatında hiç suç işlememiş bir kişinin onuru eş değerdir. Suçlu olmak, o kişinin onurunu rencide edici hakaretlere, davranışlara maruz kalmasına neden olamaz. Bu iki durum çok farklıdır. Suçlu kanıtlanmış bir suçlu, mahkemelerde, yasalarca öngörülen cezaya çarptırılır. Suçlu olması, ona insanlık dışı davranılmasına neden olamaz, olmamalıdır. Onurunu zedeleyici bir muameleye maruz kalmamalıdır. Ona, onur kırıcı bir davranışta bulunan kişi de, suç işlemiş sayılır ve bunun da yasalar önünde hükmü vardır.

İnsan hakları; tüm insanların hiçbir ayırım gözetmeksizin yalnızca insan oluşlarından dolayı eşit, özgür ve onurlu yaşama hakkına sahip olmasıdır. Herkes, cinsiyet, ırk, renk, din, dil, yaş, tabiiyet, düşünce farkı, ulusal veya toplumsal köken, zenginlik gibi fark olmaksızın kanun karşısında eşittir.

Kısacası onurlu bir yaşam sürmek, hiç bir farklılık gözetmeksizin tüm insanların en temel haklarından biridir.

- Erdemin armağanı, onurdur. ...
- En onurlu zafer; kendi nefsinin yenmesidir.

GEBELİKTE BATIL İNANÇLARIMIZ

Gelenekler, görenekler, adetler her ne kadar değişse de bir çocuğa bir bebeğe duyulan sevgi dünyanın neresinde olursa olsun aynıdır. Bu, ister bizim kendi bebeğimiz olsun ister bir başkasının bebeği. Bizler ister kadın olalım ister erkek, bir bebek güldüğünde aklımızda olan her şeyi unuturuz, içimizi tarif edilemez bir huzur kaplar. Daha çok gülmelerini, mutlu olmasını isteriz, onu korumak isteriz.

İnsanoğlunun varoluşundan bu yana genlerinde bulunan bu koruma içgüdüğü farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır. Bunları; ister batıl inanç olarak nitelendirelim ister gelenek, sergilenen davranışların tek amacı bebeği korumaktır aslında. Bu koruma içgüdüğü, gebeliğin ilk evresinde başlar ve ölene kadar devam eder. Bir kadının gebe olduğu öğrenildiği andan itibaren yapılması uygun görülen ve görülmeyen davranışlar da sıralanmaya başlanır. Peki nedir bu davranışlar?

Gebelik denince akla ilk olarak nedense aşermek gelir. Hiç olmayacak bir zamanda, akla gelen hiç olmayacak bir yiyeceği canı çekmek. Eğer canının çektiği yiyecek gebe kadına başkası tarafından verildiyse ala. Fakat izinsiz alındıysa sakıncalıdır. Alınan yiyeceğin vücudun herhangi bir yerine değmesi durumunda bebeğin vücudunda leke ile doğması ihtimalinin çok yüksek olduğuna inanılır. Gebe kadının, bebeğinin kime benzeyeceğini belirlediği inancı da oldukça yaygındır. Eğer gebelik süresince sevimli bir çocuğun resmine bakılırsa doğacak olan bebeğin de resmine baktığımız bebeğe benzeyeceği inancı hakimdir. Dolayısıyla gebe bir kadının çirkin bir varlığa bakması uygun görülmez. Aynı şekilde gebe bir kadının cenazeye baktığı takdirde bebeğin sarılık hastası olacağına da inanılır.

İnanışlarımıza göre bebeğin cinsiyetini de önceden tahmin etmek mümkündür. Hamile kadının bilgisi olmadan yakınları tarafından iki minderin altına bıçak ve makas konur ve iki minderden birine oturması istenir. Altında makas olan mindere oturursa doğacak bebeğin kız olacağı, bıçak olan mindere oturursa erkek olacağı düşünülmektedir. Bu aslında bize bebeğin tay çöreğinde yapılan adetlerimizi de hatırlatmaktadır. Tepsi içinde sunulan makas, para, kitap gibi seçenekler çocuğun seçimiyle büyüdüğünde hangi mesleği icra edeceğini gösterir.

Bebeğimizi sağlıklı bir şekilde dünyaya getirdik, şimdi ise üzerimize düşen, karnımızda olduğundan daha zor olan dış dünyadaki görülen veya görülmeyen kötülöklere karşı korumak. Yalnız bırakmamak ya da bırakmak zorunda kaldığımızda nedense onu koruyacağına inandığımız bir makas veya küçük bir süs süpürgeyi başı ucuna bırakmak. Bunların dışında kem gözlere karşı sürekli üzerinde bir nazar boncuğu ya da içinde duaların bulunduğu bir koruma bulundurulması gerekmektedir.

Gelişimiyle alakalı olarak endişeye yol açan farklı inançlar da vardır. Bebeğin ağzına yağmur damlası damlaması durumunda geç konuşma ihtimali veya ayaklarının öpülmesi durumunda yürüme yeteneğine engel olacağı veya kıskanç bir çocuk olacağı ihtimali vardır. Yazımın başında gülmemesinin bize ne kadar huzur verdiğinden bahsettim. Aslında bu durumun da abartılması uygun görülmez. Çok fazla güldürülen bebeğin uçup gideceği inancı toplum arasında oldukça yaygındır.

Bizler, bu yukarıda sıralanan inançların ister gerçek ister batıl inanç olduğunu düşünelim, her durumda bebeğin ruhsal ve fiziksel durumunu tehlikeye atabilecek tüm hareketlerden kaçınmakta fayda var. Batıl inançlara inanıp inanmamak bize kalmış.

ÇOCUKLARDA KORONAVİRÜS VE AŞI ÇALIŞMALARI / ÇOCUK DOKTORU MÜNEVVER AGO İLE RÖPORTAJ

Çocuk Doktoru ve Hastalıkları Uzmanı Sayın, Münevver AGO ile Gündemin Merkezinde Olan, Çocuklarda Koronavirüs ve Çocuklara Yönelik Aşı Çalışmaları ile İlgili Gelişmeleri İçeren Bir Röportaj Gerçekleştirdik. Herkese Keyifli Okumalar...

Koronavirüs (KOVİD -19) nedir?

Yeni koronavirüs (Kovid -19); hem hayvanları hem de insanları etkileyebilen koronavirüs ailesinin bir türüdür. Elektron mikroskopuyla bakıldığında yuvarlak ve üzerinde çıkıntıları olan bir taca benzetildiği için, Latince'de taç anlamına gelen Korona kelimesiyle adlandırılmıştır. Geçmişte bakıldığında koronavirüs ailesinden bazı farklı virüslerin, MERS (Ortadoğu Solunum Sendromu) ve SARS (Şiddetli Akut Solunum Sendromu) gibi şiddetli görünen solunum hastalıklarına sebep olduğu görülmektedir.

Çocuklarda koronavirüs belirtileri nelerdir?

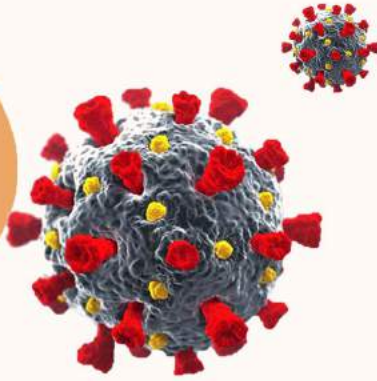
- A) Asemptomatik.
- B) Hafif semptomlar: üst solunum yolu belirtileri, ateş, öksürük, burun akıntısı, burun tıkanıklığı (nezle hali), boğaz ağrısı, kas ağrısı, yorgunluk, Gastrointestinal semptomlar: bulantı, kusma, ishal, Cilt döküntüleri.
- C) Orta veya ağır derecede: yüksek ateş, üretken (balgamlı – mukuslu) öksürük, nefes darlığı, takipne (hızlı ve sığ nefes alma), beslenmede azalma, halsizlik, hipoksemi gibi belirtiler görülmektedir.

Çocuklarda koronavirüs tanısı nasıl konulur?

Hastanın genel durumu iyi ise, ısrar eden ateş durumu veya nefes darlığı yoksa evde semptomatik tedavi (burun temizliği, ateş düşürülmesi) uygulanır. Ancak, 38 derecenin üzerinde dirençli bir ateş varsa, öksürük, nefes darlığı söz konusu ise en yakın sağlık kuruluşuna başvurulmalı, muayene edilmeli ve PCR testi yapılmalıdır. Yeni doğan döneminden bir günlükten itibaren her yaş grubunda sürüntü alarak PCR testi yapılır.

Koronavirüs yetişkinler için epey tehlikeli, peki ya çocuklar için tehlikeli mi?

Kovid -19 virüsü yeni doğan dönemi de dahil olmak üzere her yaş grubundaki çocuk ve gençleri enfekte edebilen tehlikeli bir virüstür. Bağışıklık sistemi yeterince gelişmemiş olan yeni doğanlarda potansiyel olarak ağır bir hastalık tablosu görülebilir. Multi sistem imflamatuar sendromu (MIS-C) 21 yaşından küçük kişilerde akut Kovid -19 enfeksiyonundan 2 ila 6 hafta sonra ortaya çıkmaktadır.

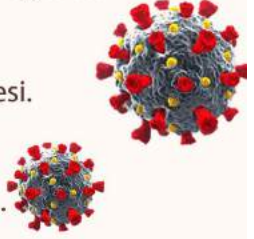

Çok çeşitli belirti ve komplikasyonlara neden olmaktadır; Son derece tehlikeli bir klinik durum olup, hastaların %60 – 70'de yoğun bakım ihtiyacı ortaya çıkaran ve maalesef %1 – 2'de ölümlerle sonuçlanan yeni tanımlanmış bir post – enfeksiyöz klinik tablodur.

Artık okullar açıldı, okula devam eden çocukların virüsten korunması için tavsiyeleriniz nelerdir?

Çocukların okula gitmesi çok önemlidir. Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimin yerini kesinlikle alamaz. Çocukların sınıf arkadaşları ve öğretmenleriyle yaratıcı ilişkiler kurması, oyun ve spor etkinliklerine katılması, çocukların sosyal, fiziksel, duygusal ve zihinsel gelişmeleri için büyük önem taşımaktadır. Alınması gereken önlemler;

- Öğretmenlerin, okulda görevli kişilerin, risk grubundaki çocukların ve 12 yaş üzerindeki öğrencilerin aşılması.
- Düzenli self – testlerin yapılması.
- Kovid hastasıyla yakın temastakilerin önerildiği gibi testlerinin yapılması ve izole edilmesi.
- Mesafenin korunması.
- Maske kullanımı.
- Ellerin düzenli olarak su ve sabunla yıkanması ve alkollü el dezenfektanlarının kullanımı.
- Sınıfların ve kapalı alanların havalandırılması.
- Eğitim yapılmayan zamanlarda yüzeylerin dezenfektanla temizlenmesi.
- Mümkün olduğu kadar okulu ziyaret edecek kişilerin tam aşı olması, son altı ay içinde hastalığı geçirmiş olması veya negatif testi olmasına dikkat edilmeli.
- Ateş ve diğer semptomları olan kişilerin (öğretmen, öğrenci) okula gelmemesi.

Bütün dünya gündeminin merkezinde, çocukların korunması için aşı uygulamaları, sizce çocuklar aşılanmalı mı? Aşı uygulamalarına başlandı mı?

Amerikan Pediatri Akademisi Başkanı yaptığı açıklamada sürü bağışıklığına gerçekten ulaşmak istiyorsak, nüfusun %80'nin aşı olması gerektiğini belirtmiştir. Dolayısıyla çocukları aşılamadan bu hedefe ulaşamayız. Çocukların şikayetleri olmadan da virüsü diğer insanlara bulaştırabilmesi nedeniyle çocuklara aşı uygulanmasının virüs yayılımını azaltabileceği, virüs ile enfekte olduğunda ağır hastalık gelişme riskini azaltacağı için koruyucudur. Mart 2021'de 12 – 15 yaş aralığındaki 2.260 ABD'li çocuklarla yapılan bir araştırmada aşının Kovid -19'u önlemede yüzde yüz etkili olduğu tespit edilmiştir.

Çocuklara uygulanan aşilar konusuna gelince; Çocuklara uygulanan aşilar mRNA aşilarıdır. Pfizer – BionNTech ve Moderna aşiları uygulanmaktadır. Bu aşilar çocukları korumada güvenli ve etkilidir. Artık ülkemizde de 13 Aralık 2021 tarihinden itibaren 5 – 11 yaş aralığındaki çocukların aşilanma çalışmalarına da başlandı.

Çocuklarda koronavirüs aşılarının yan etkileri nelerdir?

ABD, Kanada ve İsrail ülkeleri 5 – 11 yaş aralığındaki çocuklara yönelik aşı uygulamalarını gerçekleştirdi. Şu ana kadar bu ülkelerde elde edilen bilgilere göre aşılanmadan kaynaklanan yan etkiler (aşılanma bölgesinde kızarıklık – ağrı, yorgunluk, ateş, baş ağrısı, kas ağrıları) ergen ve yetişkinlere göre daha az görüldüğü tespit edilmiştir.

Geliştirilen tüm aşıların uygulanan bölgede kızarıklık, sertleşme, şişme, vücutta ateş, kırgınlık, kas ağrısı gibi en fazla 2 – 3 gün sürecek yan etkiler gözlemlenebilir. Aşıya bağlı gelişen miyokardit (erkek çocuklarda 11.000 aşılamada bir, kızlarda 40.000 aşılamada bir) iyi seyirlidir ve kendi kendini sınırlayıcıdır. Ayrıca Yunanistan'da çocuklarda miyokardite bağlı ölüm görülmemiştir. Aşılanmamış ve Kovid -19 bulaşmış çocuklarda, miyokardit gelişme riski 4 – 6 kez daha fazladır. mRNA aşılarının DNA'yı değiştirebileceği yönünde bazı iddialar gündeme geldiyse de bu mümkün olamaz.

Bilindiği üzere koronavirüs çocukların yaşam kalitelerini de tehdit ediyor, ülkeler aşı ile önlem almaya çalışıyor. Aşılanma ile ilgili son durum nedir?

Aşılanma Oranları:

Danimarka: 12 yaş üzeri çocukların %83,5'i tam aşıli.

Fransa: 12 – 17 yaş arası çocukların %56'sı tam aşıli, %68'i tek doz aşıli.

Almanya: 12 yaş üzeri çocukların %25,8'i tam aşıli, %37, si tek doz aşıli.

İtalya: 12 yaş üzeri çocukların %44,95'i tam aşıli, %62,43'ü tek doz aşıli.

İspanya: 12 yaş üzeri çocukların %58,4'ü tam aşıli, %79,2'i tek doz aşıli.

ABD: 12 yaş üzeri çocukların %54,6'sı tam aşıli, %69'u tek doz aşıli.

Yunanistan: 12 – 14 yaş arası %23'ü tam aşıli, 15 – 18 yaş arası %35,8'i tam aşıli.

Çocuklar, bu salgının ön plandaki mağdurları gibi görünmeseler de salgının çocuklar açısından oluşturduğu geniş kapsamlı riskler korkutucudur. Değişik ülkelerde yapılmış olan 29 çalışmanın sonucunda çocuk ve ergenlerin %25'de depresyon ve %20'de kaygı bozukluğu tespit edilmiştir.

KETHEA (Bağımlılık Tedavi Merkezi) İLE SÖYLEŞİ

Semra MUSTAFA /
Psikolog

Emel HACI ŞERİF /
Psikolog

KETHEA (Bağımlılık Tedavi Merkezi) nedir? Hangi tarihte kurulmuş ve ülkemiz Yunanistan'da ne zamandan beri hizmet vermektedir? Rodop ili temsilcileri kimlerdir? Merkezi neresidir?

KETHEA 'Özel Hukuk Tüzel Kişi' statüsünde kurulmuş olup, Sağlık Bakanlığı himayesinde bulunmaktadır. KETHEA, bağımlılıktan kurtulma ve topluma yeniden kazandırılma alanlarında, ülkemizde bulunan en büyük hizmet ağına sahip bir kuruluştur. 1983 yılında İthaki olarak hizmet vermeye başlayıp, daha sonra KETHEA olarak 1987 yılından beri bağımlılıkla mücadele alanında hizmetine devam etmektedir. Bu doğrultuda, psikososyal yaklaşımı benimseyerek, farklı grupları hedef alan tedavi programları geliştirmektedir. Bu tedavi programları hiç bir ilaç kullanımı olmadan uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığına ailenin ve toplumun da katılımını sağlayarak çözüm sunmaktadır.

KETHEA'nın bugün Yunanistan çapında, 29 farklı ilde ve 19 ceza infaz kurumunda, 100 den fazla merkezi bulunmaktadır. Bu merkezler yılda ortalama olarak, **uyuşturucu, alkol, kumar ve internet** gibi farklı bağımlılığı bulunan 15.000 kişiye hizmet sunmaktadır. KETHEA tarafından verilen hizmetler için hiç bir ücret talep edilmemekle birlikte, gizlilik ilkeleri esas alınarak bu ilkelere saygı ve uyum çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. KETHEA'nın merkez üssü Atina olup Gümülcine'de Maraslı 1 adresinde, **KETHEA KİVOTOS** Birimi'nin bünyesine ait bir danışmanlık merkezi olarak hizmet vermektedir.

Uyuşturucu bağımlılığı dışındaki bağımlılıklarla ilgili başvuru aldınız mı? Örneğin, teknoloji bağımlılığı ve sigara bağımlılığı gibi.

Teknoloji bağımlılığı ile ilgili endişelerin ve sorunların son yıllarda artış göstermiş olmasından dolayı, KETHEA internet ve video oyunlarına bağımlı ergen ve genç yetişkinlere yönelik tedavi programları geliştirmiş bulunmaktadır. Bu tedavi programları, kişilerin ekran ve bilgisayar oyunları başında geçirdikleri sürenin azaltılmasını hedef alarak, bu gençlerin yaşlarının getirdiği sorunlarla sağlıklı bir biçimde başa çıkmasını sağlamaktadır.

Bu programlar gençleri, eğitim, yaşlıları ile daha fazla zaman geçirme ve sosyal aktivitelere vakit ayırma yönünde teşvik etmektedir. Ayrıca kendilerini ifade edebilme, aile ve çevresi ile sağlıklı iletişim kurabilme gibi özelliklerini geliştirmelerini sağlamaktadır.

Bu tedavi programı ile sunulan hizmetler şunlardır:

- Bireysel ve grup danışmanlığı
- Psikoterapi
- Kendi içinde yardımlaşma destek grupları
- Kişisel, duygusal ve sosyal becerilerin geliştirilmesi
- Mesleki eğilim ve mesleki danışmanlık
- Psiko-sosyal aktiviteler
- Aile toplantıları

Tüm bu hizmetler ücretsiz olup, gizlilik ilkeleri esas alınmaktadır.

KETHEA'dan kimler destek alabilir? Hangi yaş gruplarına veya kişilere yönelik çalışmalarınız bulunmaktadır?

Madde kullanımı genellikle ergenlik veya genç yetişkinlik yaşlarında başlamaktadır. Bu kullanım birçok genç için deneme evresinde kalarak bağımlılığa dönüşmez. Yine de bu durum ebeveynlerin göz ardı etmemesi gereken bir durumdur çünkü gelişmekte olan beyin fonksiyonlarını etkileyerek, yüksek risk davranışlarının gelişmesine yol açabilir. Bu sebepten dolayı erken müdahale edilip yardım talep edilmesi büyük önem arz etmektedir. KETHEA, bütün bunları göz önünde bulundurarak, 13 yaş ve üzeri gençler ve ailelerinin özel ihtiyaçları çerçevesinde biçimlendirilmiş tedavi programları geliştirmektedir. Bu programlar, gencin eğitim süreci ile tekrar bağlanmasını amaçlayarak bu yönde destek vermektedir. Tedavi süreci ve başarısı için ailenin katılımı ve işbirliği son derece önemli olduğundan dolayı aile içi ilişkilerin düzeltilmesi yönünde çalışmalar yapmaktadır.

KETHEA'dan bağımlılık sorunu için yardım talep eden yetişkinlerin ihtiyaçları kullanım süresi, yaşamlarının ne derece etkilendiği, kullandıkları madde, yaşları, aile durumu ve iş durumuna göre değişim göstermektedir. KETHEA, tüm bu farklı ihtiyaçlara yönelik farklı programlar geliştirmiş bulunmaktadır.

Tedavi yöntemleriniz nelerdir?

KETHEA için bağımlılık, daha derin sorunların, bir semptom olarak dışı vurumu olarak kabul edilir ve kişiler bu yönde tümünden desteklenir. Bu sebepten dolayı terapi, madde kullanımı ile başlasa da, maddenin bırakılması ile sona ermez. Terapi tek bir olayın giderilmesi ile bitmez. Terapi, derin kişisel değişimi amaçlayan uzun bir süreçtir. Bu süreçte kişi, düşünce tarzı, davranış biçimleri, duygusal tepkileri, değerleri ve onu madde kullanımına iten algıları hakkında farkındalık kazanarak bağlantılar kurmasına yardımcı olur. Bu süreçteki nihayi hedef kişinin bağımlılıklardan uzak **yeni bir yaşam tarzı** inşa ederek, aile içinde, işinde ve sosyal yaşamında yeniden işlevsel ve üretken hale gelmesidir.

KETHEA'da kullanılan başlıca tedavi yöntemi, dünyaca kabul görmüş, bağımlılıklarda ve topluma yeniden kazandırılma yönünde en etkili yöntem olan **psikososyal yaklaşım** yöntemidir. Bağımlılık tedavi topluluklarına katılan üyeler, uzman gözetiminde pasif bir şekilde tedavi gören **hastalar** olarak kabul edilmezler. Aksine bu süreçte kendi tercihi ile aktif bir şekilde rol alan, güvenli ve yardımlaşma ortamında, bağımlılığa yol açan sebepler ile başa çıkmayı öğrenerek, kendi yaşamları için sorumluluk üstlenmeyi ve bu davranışı kontrol etmeyi öğrenen kişilerdir. Ayrıca, KETHEA'nın tedavi topluluklarında bağımlılıktan kurtulma yönünde hiç bir ilaç tedavisi uygulanmaz.

Çalışılan grup veya kişilerle elde edilen sonuçlar tatmin edici düzeyde midir? Bu kişilerin tekrar topluma kazandırılmasında ne tür yöntemler uygulanıyor?

KETHEA'nın tedavi yönteminin ne denli etkili olduğu araştırmalar ile de kanıtlanmaktadır. Yapılan araştırmalara göre tedavi topluluğunda 1 yıl geçirmiş olan kişilerin 10'da 7'si tedavi

başlangıcından beş yıl sonra, madde kullanımından uzak kalan, yasa ile sorun yaşamayan, iş sahibi insanlar haline gelmektedir. Tedavinin olumlu etkileri, bu toplulukta geçirilen süre ile yakından il-

işkili olup 3 ay sonra kendini göstermeye başlamaktadır. Madde kullanımı ve bağımlılık sorununa en etkili çözüm terapidir.

KETHEA hizmetlerini, iç ve dış değerlendirmelere tabi tutarak, sürekli geliştirmektedir. Birimleri ve verdiği hizmetler, Atina ve Selanik Hukuk Fakülteleri, yine Atina ve Yanya Tıp Fakülteleri, Pandio Üniversitesi gibi büyük üniversiteler tarafından değerlendirilmiştir.

Bağımlı kişilere nasıl davranılması gerekir ve nasıl yönlendirmeler yapılabilir?

Madde kullanımı sorunu, sadece kullanan kişinin değil, yakınındaki insanların da hayatının önemli derecede değişime uğramasına yol açmaktadır. Eğer eşiniz, hayat arkadaşınız, çocuğunuz ya da kardeşiniz madde kullanımı ile sorun yaşıyorsa, bu durum sizi olumsuz şekilde etkileyerek, acı ve vicdan azabı çekmenize, utanç duymanıza, kendinizi ihmal etmenize, kendinizden şüphe duymanıza, sosyal olarak kendinizi kapatmanıza hatta istemeyerek de olsa onun bu bağımlılığını desteklemenize sebep olur.

Eğer bu endişelerinizi güvenli bir ortamda bağımlılık konularında uzman kişilerle paylaşabilir ve kendinize gereken özeni gösterebilirseniz yakınızdaki kişiye daha iyi destek olma imkânı bulursunuz.

Madde kullanımı sorunu gözlenmeye başladığı andan itibaren, yardım arayışına ilk giren kişiler aile fertleri ve bağımlı kişinin yakınlarıdır.

KETHEA'nın tüm birimleri, madde kullanımı sorunu yaşayan insanların aileleri ve yakınlarına ücretsiz ve eanında hizmet sunmaktadır.

KETHEA'nın aile destek programları, madde kullanımı sorunu yaşayan kişinin gelmesi mecburiyetini aramadan ailesi ve yakınlarına danışmanlık hizmeti sunmaktadır. Yakınların bu programlara katılması, sorunu daha iyi anlamalarına, karşılaştıkları günlük sorunlarla daha iyi başa çıkmalarına yardımcı olmakla beraber, bağımlı kişinin de yardım alma yönünde harekete geçmesinde sebep olurlar.

Bağımlılık tedavisinde, ailenin katılımı ve işbirliği, ergenlerde olduğu kadar yetişkinlerde de tedaviden sonuç alınma oranının daha da artmasına sebep olur. KETHEA tarafından sunulan aile destek programının hedefi; aile dinamiğinin değişmesini sağlamak, aile içi iletişimin iyileştirilmesi, ortaya çıkan duyguların dile getirilmesini kolaylaştırıp bu duyguların işlenmesini sağlamak, yitirilmiş güvenin geri kazanılması ve ilişkilerde net sınırların koyulması yönünde yardımcı olmaktadır.

Topluma ulaşmak için neler yapıyorsunuz? Kurum ve kuruluşlarla iletişim halinde misiniz? Son olarak halkın KETHEA hakkında bilmesi gereken en önemli noktalar nelerdir?

2021 yılı Şubat ayında faaliyet göstermeye başlayan Doğu Makedonya-Trakya Mobil Birimi tam da bu ihtiyaçları karşılamak için kurulmuş bulunmaktadır.

Merkezi Gümölcine olup, İskeçe'de şubesi oluşturulan Mobil Birim,

- topluma ve ulaşılması güç olan ücra bölgelerde bulunan topluluklara ulaşarak bağımlılık hakkında bilgilendirme sağlayarak farkındalık yaratmak,
- erken müdahalede bulunulması ve önlem alınması yönünde, öğrenci, eğitimciler ve aileler ile konu ile ilgili bilgilendirme etkinlikleri düzenlemek,
- sosyal hizmet kurumları, sağlık birimleri, ruh sağlığı kuruluşları ile işbirliği içerisinde olarak bağımlı kişileri sevk etmek,
- eğitim birimleri, yargı, ceza infaz kurumları ve emniyet birimleri gibi devlet kurumları ile işbirliği sağlayarak bağımlılık olgusuna genel bir çözüm oluşturmayı amaçlayan hizmetler sunmaktadır.

KETHEA hakkında bilinmesi gereken en önemli şey, hiçbir ayırım yapmadan son derece insancıl bir biçimde gizlilik ilkelerini esas alarak, bu ilkelere saygı ve uyum çerçevesinde herkese ücretsiz hizmet sunmasıdır.

Doğu Makedonya-Trakya Mobil Birimi, ESPA 2014-2020 Programı ile faaliyete geçirilmiş ve bu program tarafından finanse edilmektedir. Birim, Psikolog Semra Mustafa sorumluluğunda olup 6 kişilik uzman ekibi ile hizmet vermektedir.

Birimin iletişim bilgileri şu şekildedir:

Gümölcine Şubesi: Marasli 1, 69100 Komotini

Telefon: 2531037842

İskeçe Şubesi: 9'is Merarhias 13, 67131 İskeçe

Telefon: 25410 28965

ÇINAR CAMİİ / İSKEÇE

Çınar camii; 1775 yılında İskeçe sakinlerinden hayırsever bir zat olan Çıplak Hüseyin Ağa tarafından yaptırılmıştır. Bu şahıs sadece bu camiye yaptırmakla kalmamış, caminin geleceğini de düşünerek tüm malını vakfetmiştir. Günümüzde ibadete açık olan bu camii, dönemin cunta ideresi tarafından yıktırılan Tabakhane (29 Aralık 1972) camiinden sonra, İskeçe'nin eski camilerinden biri sayılır. Çınar camii "çınar" adını girişinde bulunan çınar ağacından almıştır.

ÖZGÜL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Disleksi, yaygın öğrenme bozukluğudur. Okuduğunu anlayamama, gördüğü sözcükleri sese dönüştürememe, imla hataları, harfleri karıştırma -b, -d, -p gibi harflerin söylenememesi veya bazı harflerin eklenmesi tarzında oluyor.

Öğrenme güçlüğü olan çocuklarda en önemli şey, öğrenemediği konuda üstüne düşmektir. Her çocuğun aynı hızda öğrenemeyeceği kesindir. Her çocuk birbirinden farklı, her çocuğun beyni birbirinden farklı ve kendine özeldir. Hangi konuda bozukluk var ise o konuya yöneltmek, destek olmak, o konuda çocuğun özgüvenini arttırmak çok önemlidir. Disleksi en verimli sonuçların alınabileceği engel gruplarından biridir.

“Harfrelini yerlerini algılamdaa zourlk çreker miisniz?”

Disleksi doğuştan gelen bir rahatsızlıktır. Beyindeki problem, beyindeki öğrenme sürecini ve bilgiyi işleme ile ilgili sorunlardır. Dislekside genetik faktörlerin rolü vardır, özellikle;

- Erken doğum
- Düşük doğum ağırlığı
- Bebeğin anne karnın da nikotine, alkole maruz kalması

Beslenme sorunları öğrenme güçlüklerine sebep olabilir.

Öğrenme güçlüğü ayrıca popüler bir niteliğe de sahip, dünyaca ünlü pek çok kişide okuma sorunu vardır. Bunlardan birkaçı

1. Albert Einstein
2. Thomas Edison
3. Wolfgang Amadeus Mozart
4. Leonardo da Vinci
5. Tom Cruise

Şunu unutmayalım her çocuk kendine özeldir. Disleksili çocuklar özel çocuklardır, onlar farklı düşünürler, konulara farklı bakarlar. Onlar geleceğin mucitleridir.

ŞIRA HELVASI

Sonbahar mevsiminin güzelliklerinden birisi de hiç kuşkusuz "Bağ Bozumu" zamanıdır. Çok eski çağlardan günümüze kadar süregelen bir gelenek olan bağ bozumu eğlenceleri, bazı bölgelerde hala o eski coşkusunu korumakta ve festivaller düzenlenerek kutlanmaktadır.

Bağ bozumu ile üzümlerin toplanıp pekmez haline getirilmesi oldukça meşakkatli bir süreçtir. Bu meşakkatli süreç, Batı Trakya'da da, günümüzden kısa zaman öncesine kadar akraba ve komşuların birbirleri ile yaptıkları yardımlaşmalar sayesinde, bir başka deyişle imece usulü ile bir şenlik tadında gerçekleşirdi. Üzümün pekmeze dönüşüm yolculuğunda, toplanan üzümlerin ezilmesi ile elde edilen şiradan, nelerimizin günümüze taşıdığı bir tatlıdır "Şıra Helvası". Oldukça az malzemedен yapılan bu tatlı için gerekenler ;

500 ml şıra
200 gr irmik
Yarım çay bardağı şeker
Yarım çay bardağı sıvı yağ

Bağ bozumunun, üzüm pekmezi dışında mutfağımıza kattığı bir başka lezzet olan şıra helvasının tarifine gelince;

- Öncelikle şıra, bir tencerede kaynamaya bırakılır.
- Kaynamaya başlayan şıranın içerisine isteğe bağlı olarak şeker ilave edilir.
- Keskin bir tat sevmeyenler, şeker kullanmadan da şıra helvasını yapabilirler. Şıranın kendi tadı çoğunlukla yeterli olmaktadır.
- Kaynayan şıranın içerisine yavaş yavaş irmik ilave edilir. Oldukça koyu bir kıvam ve renk alana kadar bu işlem devam eder.
- Bir tepsiye sıvı yağ konular, yağ ısıtılır.
- Kızgın yağa, pişirilen irmikli harçtan birer kaşıklık parçalar konular.
- İrmikli harçlar kaşık yardımı ile düz bir şekle getirilir.
- Orta ateşte her iki tarafı da kızarana kadar pişirilir.
- Sunuma hazır olan Şıra Helvası, isteğe bağlı olarak ceviz veya dondurma eşliğinde servis edilir.

Afiyet Olsun...

KEŞFEDİLMİYİ BEKLEYEN HAZİNE KUTADGU BİLİĞ

“Güneş doğar, temiz veya kirli demeden her şeye aydınlık verir; kendisinden bir şey eksilmez”

Kutadgu Bilig, asırlar önce yazılmış olmasına rağmen günümüzde mutlaka okunup mütalaa ve idrak edilmesi gereken bir eserdir. Karahanlılar (840-1212) döneminde yazılmış olan manzum eser 6645 beyitten oluşmaktadır. Müellifi Balasagunlu¹ Yusuf isimli bir zattır. Kitabın yazılış tarihi 1069-1070 olarak bilinmektedir. Bu dönem Türklerin İslamiyet'e yeni geçtiği zamana denk gelmektedir. Yusuf Has Hacıp eserini Karahanlı hükümdarı Tavgaç Uluğ Buğra Han'a takdim etmek üzere kaleme almış ve bir buçuk yıl içinde tamamlamıştır. Eserin inceliğini takdir eden Buğra Han, müellifi Has Hacıplık² makamına yükseltmiştir.³

Eserin muhtevası incelendiğinde, sembolik isimler taşıyan dört ana (ve iki ikincil) mefhum arasında diyaloglar karşımıza çıkmaktadır. Konuşmalar kut, töre, akıl ve irfan mefhumları arasında geçmektedir. Bu açıdan eserin dünyada eşi benzeri yoktur. Zira dünya edebiyatında hayvan veya eşyanın dile geldiği eserler mevcut iken, nazarî kavramların konuşturulduğu tek eser Kutadgu Bilig'tir. Eserde Töre, Gündoğdu ismiyle hükümdar rolünde; Kut ve Akıl vezir rolündedir. Ancak Akıl, Kut'un oğludur ve onun ölümünün ardından vezir olur. İrfan ise aklın akrabasıdır. Fakat irfan kendisine teklif edilen devlet görevlerini reddetmektedir. Onun yerine devlet idarecilerine nasihatler vermektedir.

Eserde bu dört mefhumun her biri diğerini tamamlamaktadır ve bunları birbirinden tecrit etmek mümkün değildir. Çünkü mefhumlardan her biri diğerleriyle bir çeşit akrabalık ilişkisi içerisindedir. Töre'yi temsil eden hükümdar Gündoğdu, vezirleri olan akıl, kut ve irfan mefhumlarına sürekli sorular sorarak kendi muhtevasını anlamaya çalışır. Töre, ilahî nizamdır. Bu nizamın kurulmasıyla kut doğar. Kut ise insanın kâinatı var eden merkezî kudret yani Allah ile temas kurmasıdır. Fakat bunların da varlığı yine akıl ve irfan ile ilişkilidir. Çünkü akıl gaflete düştüğü zaman, töre de kut ta zarar görmektedir. Gaflet insanı günaha sevk eder ve hakikatten uzaklaştırır. Müellif gaflet içerisindeki insanları yalnguk yani yanılığ içerisindeki bireyler olarak tarif etmektedir. Onlar âkıbetlerini düşünemezler. Yalnguk insan ancak bilgi edinerek bu halinden kurtulabilir. Çünkü insan yalnızca aklını geliştirerek nefsanî davranışlarını dizginleyebilir.⁴

Yusuf Has Hacıp her işin bilgi ile değer kazandığına inanır. Söz, bilgi ile söylendiğinde yararlıdır, ibadetler bilinçli bir şekilde yapılmalıdır, mutluluk bilgi edindikçe kazanılır. Akıl insanda doğuştan mevcuttur ancak bilgi ile donatılmadığı sürece faydalı değildir. Dolayısıyla bilgi insanların erdemli bir hayat sürmesi için gereklidir. Fakat bilgi tek başına insanı olgunluğa erdirmekte yeterli değildir. Çünkü bilgi insana günlük ihtiyaçlarını karşılamak için yol gösterebilir; ancak insanın

1- Kırgızistan sınırları içerisinde kalan günümüzde terk edilmiş eski bir şehir.

2- Hâcib devlet merasimlerini düzenleyen, insanları hükümdarın huzuruna çıkaran, kâtiplik görevlerini yerine getiren kimse.

3- DİA, "KUTADGU BİLİĞ", TDV İslâm Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/kutadgu-bilig> (09.11.2021).

4- Sait Başer, Kutadgu Bilig'te Kut ve Töre, Kültür Bakanlığı Kültür Yayınları/1153 Kaynak Eserler Dizisi/39, Ankara, 1990, s. 8 – 14.

asıl ihtiyacı olan aslını ve akıbetini yani varlığının özünü ve ahiretini düşünebilme yetisini kazanmaktadır.⁵

İnsan kendisine bahşedilen akıl, gönül, vicdan gibi melekeleri geliştirdiğinde kemale erişecektir. Böylece onun günü de gecesi de aydınlık olacaktır. Çünkü güneş de ay da insanın içinde mevcuttur. Bunların parlamasını sağlayan fitratındaki iyiliğe ilaveten toplumsal hayatta kazandığı faziletleridir. İnsan bilgi edinerek aklını

geliştirir ve böylece gönlünün derinliklerindeki hikmet hazinelerini keşfeder. Böylece insan yalnız olmaktan kurtulur ve "kişi" yani kâmil insan vasfına erişir. Kişi, kâmil akıl ve terbiye edilmiş nefis sahibi bir kimsedir. Böylece her türlü gafletten sıyrılmış ve kendi varlığının sırrını çözmüş hakikat alemine yaklaşmış, maneviyatın zirvesine ulaşmış dolayısıyla iki cihan saadetini yakalamıştır. Böyle insanlar hakikatleri öğreterek toplumun kut kazanmasına vesile olurlar. Kaynağı Allah olan Töre bilge ve âdil kişiler tarafından uygulanır ve uyarlanır. Dolayısıyla Yusuf Has Hacip toplumun mutluluğunun kut sahibi kişilerin nasihatlerine ve töresine uyulmasıyla mümkün olacağına inanır. Başka bir deyişle toplumun ileri gelenleri ve hükümdarlar iyi eğitilmiş, bilge kişiler olmalı ve halka yol göstermeli, insanlar da onlara tabi olmalıdır. Halk arasında çıkabilecek fitne ve fesatları durdurmak ancak bilge kişi ve hükümdarlarca mümkündür.⁶

Yusuf Has Hacip'in eserinin günümüzdeki önemini artıran bir husus, bizlere günlük hayatımızda yol gösterecek ahlaki prensipler sunmuş olmasıdır. Yazar ahlâkî erdemlerin arka planında ahiret inancının yattığına inanır. İnsan, ahiret hayatındaki mükâfat ya da ceza düşüncesinden hareketle erdemli bir yaşam sürmeyi kendine şiar edinecektir ve bu yolda en büyük müttefiki akıldır. Fakat aklın rehberliği tek başına yeterli değildir çünkü inançsız bir kimsenin erdem arayışına girmesi

Karahanlılar dönemine ait Burana minaresi

5- Sait Başer, a.g.e. s. 25 - 40.

6- Umut Kaya, Kutadgu Bilig ve Yusuf Has Hacip'in Eğitimle İlgili Görüşleri, Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, C.1, S.1, ss. 1-26

beklenemez. Eserde sabah erken kalkma, çalışkanlık, sağlığa önem verme, aile birliği, cömertlik, iyi insanlarla dost olmak, emeğin hakkını vermek, selam vermek, dayanışma, ana babaya itaat gibi daha pek çok değer üzerinde durulmuştur. Diğer taraftan kaçınılması gereken bazı davranışlar da sıralanmıştır: acelecilik, çok yemek, dedikodu yapmak, gammazlık, haram yemek, inatçılık, kin gütmek, rüşvetçilik, yalan söylemek.⁷

Kutadgu Bilig, devlet idarecilerine öğütler içeren bir siyasetname olarak görünse de esasen tüm insanlığa iki cihanda saadeti yakalamanın yollarını göstermek amacıyla yazılmıştır. Başka bir de yişle bizlere insana ömrü boyunca rehberlik edecek bir hayat felsefesi ortaya koymaktadır. Çünkü eserde dürüstlük, yardımseverlik, adalet gibi değerlerin fert, toplum ve devlet için taşıdığı önem işlenmektedir. Eserde geçen bazı özlü sözler şöyledir:

“Söz ağızda iken sahibinin esiridir, ağızdan çıktıktan sonra sahibi onun esiridir.”

“İnsanın süsü yüz, yüzün süsü gözdür. Akıl süsü dil, dil süsü sözdür.”

“Sözün yeri sırdır; söz on ise, biri söylenmelidir”

“Herkesin iyi olmasını isteyen kendisi iyi olmalıdır”

“Malını insanlara dağıt, yedir ve içir. Mal seni kullanacağına sen onu kullan”

Türk düşünce tarihinin şaheserlerinden biri olan Kutadgu Bilig’i birkaç sayfalık bir makaleye sığdırmak elbette mümkün değildir; burada yalnızca bir tat verilebilir fakat onu anlayıp hayatımıza tatbik etmek bizlere hem ferdî hem de içtimaî açıdan olumlu sonuçlar getirecektir. Bu yüzden eserin ve eser hakkında yazılmış incelemelerin özellikle aile ortamında çocuklarla birlikte bir masal edasıyla okunmasının faydalı olacağı aşikardır.

Sizin de yayınlamamızı istediğiniz şiirleriniz, yazılarınız, resimleriniz ve çektiğiniz fotoğraflar varsa, bize info@btaytd.com e-posta adresinden gönderebilirsiniz.

7- Umut Kaya, a.g.e.

Ad Soyad: Beren Ali

Yaş: 11/6. Sınıf

Gümülçine/Yunanistan

BİR GÜN

Bir gün Ece adlı bir kız çocuğu varmış. Günlerden Pazartesi imiş. O gün Ece eve gelir gelmez derslerini bitirmeye çalışmış. Ödevlerini tam bitirecekti ki annesi: — Kızım bakbale gidebilir misin? Demiş. Ece tabii ki de giderim anneciğim demiş. Gidip alacaklarını almış. Hemen derslerine devam etmiş. Saat üç olunca kursuna gitmiş hemen oradan çıkar çıkamaz başka bir kursa gitmiş yemeğini yemiş derslerini de bitirmiş. Onlar kurs ta okuma yarışması yapılacaktı ve dersleri bitirdiği için kitabını okumaya başlamış. Öğretmenin verdiği kitap 211 sayfalıkmış. Ece bir akşamda 15 sayfa okumuş her gün 15 sayfa okuyormuş. Gece olunca yatmadan önce dişlerini fırçalayıp yatağına yatmış annesini ve babasını öpüp uyumuş.

Yaş=9

Gümülcine/Yunanistan

Sınıf=4.

Hazal İsmail

ÇOCUKLARIN KALEMİNDEN / Dilan HASAN

Ad Soyad : Dilan Hasan

Yaş : 11 / 6. sınıf

Gümölcine/ Yunanistan

İDİL

Azra Hayrullah

Bir gün İdil evde televizyon seyrediyordu. Televizyon seyretmekten sıkıldı. Düşünmeye başladı.
- Ne yaparsam, diyordu. Akliye parka gitmek geldi. Hemen annesinin yanına gidip:
- Anneciğim, parka gidebilir miyim? dedi. Anneside İdil'in parka gitmesine izin verdi.
İdil mutlulukla ayakkabılarını giyip dışarı çıkıp parka doğru tuttu. Parka geldiğinde Merve arkadaşını gördü. Yanına gitti. Merve ve İdil birlikte annelerine bir şey sormak istiyordu. Merve annesinin yanına İdil de annesinin yanına gitti. Onlara şöyle sordular:
- Anneciğim, biz Merve'lerde kalabilir miyiz? dediler. Anneleri bu fikri duyduğunda tamam kızlar dedi. İdil ve Merve çok mutlu oldu. Hemen Merve'lere gittiler. Merve'nin odasına gittiler. Merve İdil'e de bir pijama verdi. Merve ile İdil pijamalarını giydiler. Hemen oyunlar oynamaya başladılar. Gece olduğunda yeni yatma vakti gelince yatmaya hazırlandılar. İdil için yere bir yatak yaptılar. İdil ve Merve hemen dışlarını fırçalayıp yattılar. İdil hemencek uyudu. Merve de kitabını okuyup uyudu. ikisinde bugün çok eğlenmişlerdi.

Yaş	Sınıf
9	4.

Gümülçine/ Yunanistan

PUSULA